

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

241

p-57

1892

24
ԻՆԾԻ ԻՆՁ ՊԵՏՔ Է

ԸՆԵԼ

ՈՐ

ՓՐԿՈՒԻՄ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۸ جہادی الاول ۳۱۰
و ۱۶ شہرین ثانی ۳۰۸ تاریخی و ۱۰۵۶ نومرول
رخصتنامہ سیلہ نشر اولمشدر

مصارف آمریقان مسیوز شرکتی طرفندن تسویہ اولنہرق
طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1892

241

Ի-57

11266

305-42

2339
39

11266

241
1-57 պ.

ԻՆՆԻ ԻՆՉ ՊԵՏԲ Է ԸՆԵԼ

ՈՐ

ՓՐԿՈՒԻՄ

Այս հարցումը կը ցուցնէ,
Նախ, թէ կորսուելու վտանգ կայ, չկոր-
նար ըսուիլ որ բան մը կը փրկուի եթէ չէ
կորստեան ենթակայ: Նաւը մինչ կը զըտ-
նուի նաւահանգիստը եւ խարխալ է նե-
տած, ապահով է, իսկ ալիքներով կոծեալ
ժայռերու մօտ վտանգի մէջ է: Մարդ մը
մինչ նստած է տունը, իւր վառարանին
առջեւ, ապահով է, բայց մինչ կը գտնուի
զահաւանդի մը վրայ, գլորելով կրնայ կոր-
սուիլ: Քրիստոս Յիսուս յաշխարհ եկաւ
փրկել մեղաւորները, բայց եթէ չկայ մե-
ղաց մէջ այնպիսի բան մը որ անշուշտ եւ

բոլորովին կը կորսնցունէ մեղաւորը, նա չկրնար ըլլալ մեղաւորին փրկիչը: Քրիստոնէական կրօնքը կ'ենթադրէ թէ մարդ կարօտ է փրկուելու:

Երկրորդ, վերոյիշեալ հարցումը կը ցուցնէ թէ հարցնողը կը հաշտուի թէ ինք կորսուելու վտանգի մէջ է: Եւ արդարեւ առանց այսպիսի ճանաչման անկարելի է որ ընէ այս հարցումը անկեղծօրէն:

Երրորդ, հարցումը կը ցուցնէ թէ փրկուելուն կարելի է, բայց միայն ինչ ինչ պայմաններով: Ինծի ինչ պէտք է ընել: Փրկուելունը չգար ինքնին. կայ բան մը զոր ընել պէտք է:

Չորրորդ, հարցումը կը ցուցնէ թէ հարցնողն անձնապէս պատասխանատուութեան տակ է: Ինչ ինչ պէտք է ընել: Կը հասկցուի թէ Աստուած ըրած է ինչ որ իւր կողմանէ ընել հարկ էր, եւ թէ հիմա կը մնայ բան մը զոր մեղաւորը պարտի ընել: Կը հասկցուի թէ Աստուծոյ կողմանէ «ամէն բան պատրաստ է», եւ այժմ հարցումը, զոր ընել պարտի այն որ կ'ուզէ փրկուիլ, սա է. «Ինչ ինչ պէտք է ընել»:

Հինգերորդ, հարցումը կը ցուցնէ փափաք եւ նպատակ՝ ընել ինչ որ տրուած

պատասխանը կը պահանջէ: Ինծի ինչ պէտք է ընել: Ըսել է թէ խնդրոյն վրայ վերացական կերպով խօսելու, նաեւ առարկութեանց եւ անձն արդարացնելու ժամանակն անցած է, եւ թէ հարցնողը պատրաստ է ամենայն անկեղծութեամբ ընել ինչ որ պէտք է ընել:

Վեցերորդ, հարցումը կը ցուցնէ թէ հարցնողը «բնիկ» չէ կախում ունի փրկուելու համար: Հարցումը չէ, ինծի ինչ պէտք է ընել որով փրկեմ իմ անձս, այլ՝ ինծի ինչ պէտք է ընել որ ինչ-որ: Այս կը ցուցնէ մարդուն եւ Աստուծոյ գործակցութիւնը, որոյ վրայ Աստուածաշունչը կը խօսի ամէն տեղ: Մեղաւորն ինք պարտի ընել բան մը, եւ այն բանն այս է որ պատրաստ ըլլայ ընդունիլ Աստուծոյ օգնութիւնը:

Վերոյիշեալ նշանակութիւններն ունեցող սոյն հարցման Աստուածաշունչին պատասխանն է համառօտ եւ բացայայտ, «Հաւատա՛՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսին, ու պիտի փրկուիս»:

Ահա հոս կայ ընելու բան մը: Եւ այն բանն ըսուած է ըստ կարելոյն բացայայտ կերպով. սակայն թէ ըսուած բանն ինչպէս

ընելու է, զայս թերեւս կարելի է աւելի պարզել, եթէ ի նկատ առնուենք երկու կերպերը որով մարդիկ սովոր են գործել:

Կան բաներ որ կրնան կատարուիլ միայն միջոցներ գործածելով: Միջոց ըսելով կ'ուզենք հասկցնել բան մը որ կը մտնէ մարդուն կամքին եւ բաղձացեալ արդեանց մէջտեղ: Զորօրինակ դիցուք թէ կ'ուզես կրակը մարել: Դուն կ'ուզես որ մարի, կ'որոշես մարել, բայց չմարիր: Կը տեսնես որ քու կամքդ ուղղակի չունի գորութիւն կրակին վրայ, կը գործածես միջոց, եւ յայնժամ կը հասնիս նպատակիդ: Միշտ այսպէս է բանը նիւթական իրաց մէջ: Արդ, ի՞նչպէս է բանը մտաւոր իրաց մէջ: Դիցուք թէ կ'ուզես սորվիլ գիտութիւն, եւ կամք կ'ընես որ գիտութիւնը գայ մտնէ մտքիդ մէջ. բայց չգար: Ուստի կը գործածես միջոց: Կը գնես գիրքեր, ուսման կը պարապիս, եւ յետ այնորիկ կու գայ գիտութիւնը մտքիդ մէջ: Դարձեալ, դիցուք թէ կ'ուզես գեղեցկին զգացումն ունենալ. եւ կամք կ'ընես որ ունենաս. բայց չես հասնիր նպատակիդ: Ուստի կը գոր-

ծածես միջոց. կ'ելլես բլրին դագաթը, կամ կը սպասես արեւուն մարը մտնելուն, եւ յետ այնորիկ կու գայ գեղեցկին զգացումը մտացդ մէջ: Ահա գործելու մէկ կերպն է միջոց գործածել:

Բայց մինչ այսպէս կան շատ բաներ որ կրնան կատարուիլ միայն գործածելով միջոց, կան շատ ուրիշ բաներ որ կրնան կատարուիլ ուղղակի: Այն բաները ոչ միայն չեն պահանջեր գործածել միջոց, այլ հնար իսկ չէ գործածել միջոց զանոնք կատարելու համար: Այսպէս է զորօրինակ, նոյն իսկ կամքին գործողութիւնը: Երկու բան կայ քու առջեւդ, եւ պէտք է որ ընդհանրապէս մին կամ միւսը: Հոս հնար չէ գործածել միջոց: Գործն է կամաւոր, նախնական եւ անմիջական: Զկայ ուրիշ բան, այլ միայն կատարել գործը: Քեզմէ զատ եւ ոչ մի էակ կրնայ կատարել զայն, եւ ոչ ոք կրնայ ըսել քեզ թէ ի՞նչպէս կատարելու ես զայն: Այլ եւս չկայ պատշաճ տեղի սա հարցման, ի՞նչպէս. վասն զի չկայ միջոց: Ահա գործելու երկրորդ կերպն է գործել առանց միջոցի:

Արդ, գործելու այս երկրորդ կերպին կը վերաբերի հաւատալիՏէրՅիսուս Քրիստոս:

Մենէ չպահանջուիր լոկ հաւատալ Տէր Յիսուս Բրիստոսի խօսքին, թէպէտ բնաբանն այդպէս ալ հասկցուի: Եւ հաւատալ, վստահիլ, ապաւինիլ անոր անձին: Հաւատալ անոր խօսքին՝ գործ է մտաց եւ ոչ կամաց, եւ հիմնեալ է սպացոյցներու վրայ, եւ այսպիսի հաւատքը թերեւս պահանջէ միջոցի գործածութիւն: Իսկ հաւատալ Տէր Յիսուս Բրիստոսի անձին՝ է գործ կամաց, վստահութեան եւ ապաւինութեան ի նա, — ըսել է անմիջական գործողութիւն մը որ չկրնար կատարուիլ միջոց գործածելով: Բացասելով զայս օրինակով մը: Դիցուք թէ կորսուած ես անտառի մը մէջ. յուսահատած ես գտնելէ ճամբադ, եւ առանց միջոց գործածելու կը յանձնես զքեզ կատարեալ վստահութեամբ մարդու մը որ կ'ուզէ առաջնորդ ըլլալ քեզ: Դարձեալ, դիցուք թէ հիւանդ ես, եւ չես կրնար բժշկել զքեզ, եւ բոլորովին կը յանձնես ինքզինքդ բժշկի մը: Ահա մեղաւորը որ կարօտ է փրկուելու եւ յոյս չունի փրկել իւր անձը. ճիշդ այսպէս կը նայի Բրիստոսի, եւ կ'ըսէ, «Տէր, ազատէ զիս, եթէ ոչ կը կորսուիմ:» Նա կը յանձնէ ինքզինք անոր, իբրեւ իւր առաջնորդին,

Բժշկին, Փրկչին. եւ ահա այսպէս ընել հաւատալ է Տէր Յիսուս Բրիստոսի: Հաւատալն ուրիշ բան չէ, բայց եթէ պարզապէս անձը յանձնել. եւ այս է բուն իսկ կամքին գործը. զայս ընելու համար չկրնար միջոց գործածուիլ: Երբ մեղաւորը զայս կ'ընէ, կը գործէ ըստ եղանակին զոր Աստուած կը հրամայէ: Մեղաւորը չփրկեք զինք, այլ փրկուելու համար կ'ապաւինի ուրիշի մը:

Երբ քննենք Սուրբ Դիրքը, կը գտնենք թէ բոլոր համարները, որ հոն կը խօսին նկատմամբ մտքի այն փոփոխութեան որով մարդ կու գայ փրկուելու վիճակին, կը պահանջեն մի եւ նոյն տեսակ գործ, այսինքն՝ նոյն իսկ կամքին գործը որ կը կատարուի առանց միջոց գործածելու: Այսպէս ապաշխարութեան զխաւոր կէտն է ո'չ զգացում, այլ՝ մտքի փոփոխութիւն, որով մարդ իւր կամքով կ'ունենայ ուղիղ յարաբերութիւն Աստուծոյ հետ: Նաեւ սա խօսքերը — Աստուծոյ հպատակիլ, անոր դառնալ, մեր անձերն անոր յանձնել, մեր սիրտերն անոր տալ — կամքին անմիջական գործը կը ցուցնեն: Այս եւ այսպիսի խօսքերէ կը հասկցուի կամքին այն փոփոխութիւնը որ

հիմնովին կը փոխէ ազատ կամք ունեցող մեղաւորին յարաբերութիւնն Աստուծոյ եւ նորա կառավարութեան հետ: Առաջ մեղաւորն ապստամբ էր, հիմա է զաւակ Աստուծոյ: Հիմա անոր «Իր» փոխուած է, վասն զի Սուրբ Գրոց մէջ «սիրտ» բառը կը գործածուի կամքին տեղ, եւ այն բարոյական զգացումներուն տեղ որ ի հարկէ սրտէն կը բխին:

Խօսքի ձեւերուն այս զանազանութիւնը որով կը ցուցուի մարդոց հոգեւոր կեանքը, այսինքն՝ յանձնելինքզինք, ապաշխարութիւն, հպատակութիւն, նուիրումն, ուրախութիւն, եւ այլն, կը բացատրէ դարձի եկած մեղաւորաց տարբեր տարբեր փորձառութիւնները: Այս փորձառութեանց իւրաքանչիւրը կը ցուցնէ թէ միւսներն ալ կան, եւ յերեւան կու գան, երբ առիթը ներկայանայ: Բայց որովհետեւ այս փորձառութեան, իւրաքանչիւրն յառաջ եկած է ճշմարտութեան յայտնուելուն այս ինչ կամ այն ինչ կերպէն, դարձի եկածներուն խօսքերը որովք կը բացատրեն իրենց փորձառութիւնը, տարբեր տարբեր կ'ըլլան:

Արդ, ցուցուցինք թէ կան գործեր որ միջոց կը պահանջեն, եւ կան գործեր որ

առանց միջոցի կը կատարուին, եւ այս խտրութեան նայելով կրնանք որոշել թէ ե՛րբ միջոց գործածել պէտք է, եւ ե՛րբ յիմարութիւն եւ խաբէութիւն կ'ըլլայ միջոցներու դիմել փոխանակ գործը կատարելու անմիջապէս:

Միջոցը կրնան գործածուիլ բան մը լուսաբանելու, եւ տպաւորութիւն գործելու համար, բայց ոչ մեղաւորին անձամբ առ Աստուած իւր դառնալուն համար: Անդարձ մեղաւորներուն հրաման չկայ միջոց գործածել ապաշխարելու, այլ՝ հրաման կայ ապաշխարել: Կը հրամայուի անոնց հաւատալ Տէր Յիսուս Քրիստոսի, հպատակիլ Աստուծոյ, դառնալ անոր, տալ իրենց սիրտերն անոր. եւ այս բաներն ընելու մի միայն ճամբան է ընել զանոնք ուղղակի, եւ ոչ թէ զանոնք ընելու միջոց փնտռել: Եթէ մէկը հարցնէ, «Ի՞նչ է կատարեմ այս պատուէրները,» կը պատասխանենք, ինչպէս արդէն ըսուած է, թէ ոչ ոք կրնայ ուրիշի մը հասկցունել կերպը. վասն զի չկայ միջոց, եւ հետեւապէս չկայ կերպ գործելու: Երբ հայր մը կը պահանջէ իւր տղէն հնազանդիլ իւր հրամանին, տղան չխորհիւր հարցնել թէ ի՞նչ է պիտի հնազանդի, կամ

Թէ ինչ ղիշոյն պիտի հնազանդի, վասն զի հնազանդութեան գործը կամքին գործն է: Թերեւս հրամայուի կատարել մասնաւոր բան մը, փորձելու համար թէ տղան կը հնազանդի՝ թէ ոչ, եւ տղին կրնայ ըսուիլ թէ ինչպէս կատարելու է այն հրամանը: Բայց թէ տղան ինչպէս բուն իսկ իւր կամքին Այո ըսել պիտի տայ իւր հօր հրամանին: այդ չկրնար ըսուիլ անոր:

Կը տեսնենք, դարձեալ, թէ անապաշխար մարդիկ ինչ ըսել կ'ուզեն երբ կ'ըսեն թէ ըրած են ամէն ինչ որ կրնային ընել փրկուելու համար: Անոնք բնաւ ըրած չեն, եւ կամ միտք ունեցած չեն ընել ինչ որ ընել հրամայուած է անոնց: Կարգացած են իրենց Աստուածաշունչը, կամ գացած են եկեղեցի, վասն զի իրենց միտքը դրած են ընել այնպէս: Թերեւս ըրած են ինչ որ կրնային ընել գործածելով այն բաները զորս կը կոչեն միջոց: Բայց եղած չէ որ եւ իցէ ժամանակ երբ անոնք բոլոր սրտով որոշած ըլլան տալ զիրենք Աստուծոյ: Թերեւս ուղած են ի սրտէ ըլլալ Քրիստոնեայ: Եւ որոշած են մեռնելէ առաջ, ժամանակ մը այսպէս ըլլալ: Բայց եղած չէ որ եւ իցէ ժամանակ երբ կարող եղած ըլլան ըսել թէ

այն ժամանակ, ուրիշ ամէն բան մէկդի նետելով, ընտրեցին ըլլալ Քրիստոնեայ:

Արդ եթէ այսպէս նոյն իսկ կամքն է որ պիտի փոխուի, կը տեսնենք թէ բացարձակապէս եւ ի սպառ անգոր են բոլոր արտաքին արարողութիւնք, անձը չարչարել, եւ քահանայական պաշտամունք: Ենթադրուած թիւնը թէ ասոնք կրնան զօրութիւն մը ունենալ, նշան է թէ յետին աստիճան սխալ կը հասկցուի Քրիստոնէութիւնն իբրեւ հոգեւոր կրօնք: Այդ է անապաշտութիւն:

Դարձեալ, եթէ դարձի գալը միջոցներու գործ չէ, այլ՝ կամքին գործն է, ուրեմն կը տեսնենք թէ բանաւոր է անմիջապէս դարձի գալու վարդապետութիւնը: Ամէն անգամ որ մարդ դիտութեամբ ընտրութիւն կ'ընէ, վճռող վայրկեան մը կայ: Թերեւս տարօրինակ թուի թէ մեծապէս կարեւոր հետեւանքներ կախեալ ըլլան վայրկենի մը որոշումէն, բայց ներկայ կենաց մէջ շատ պարագաներ, եւ բուն իսկ խնդրոյն բնութիւնը, կը ցուցնեն թէ իրողութիւնն այսպէս է: Փրկչին խօսքը, ձԱն որ իմ հետս չէ՝ ինծի հակառակ է, և կը ցուցնէ թէ ո՛րչափ կարեւոր է անմիջապէս դարձի գալու վարդապետութիւնը:

Ի վերջոյ, եթէ փրկուելու համար հարկ
չէ միջոցներու դիմել, ինչպէս ցուցուեցաւ,
ուրեմն յայտնի է թէ Աւետարանն հաւա-
սարապէս ամէնուն կը յարմարի: Եթէ պա-
հանջուէր միջոցներ գործածել, թերեւս ու-
մանք կարող չըլլային ունենալ այն միջոց-
ները: Բայց հիմա ամէն ժամ մի եւ նոյն
վիճակին մէջ կը գտնուի այս մասին: Իբ-
րեւ մեղաւոր, ամէնքն հաւասարապէս
պէտք ունին փրկուելու: Եւ ամէնքը, գի-
տուն եւ տգէտ, հարուստ եւ աղքատ, երի-
տասարդ եւ ծեր, զօրաւոր եւ տկար, հաւա-
սարապէս պարտական են եւ հաւասարա-
պէս կարող ընել ինչ որ պէտք է ընել: Չկայ
պէտք միջոցներու, չկայ պէտք զոհերու,
չկայ պէտք ապաշխարանք քաշելու: Տէր
Յիսուս Քրիստոս կրեց ինչ որ պէտք էր,
եւ ըրաւ ինչ որ պէտք էր. եւ ով որ,
ճիշդ ինչպէս եւ է, եւ հիմա, հաւատայ
անոր, պիտի փրկուի: «Բոլորովին կա-
րող ալ է ապրեցնելու անոնք՝ որ իրմով
Աստուծոյ կու գան»: Եկուր:

0025175

2013

2001

« Ազգային գրադարան

NL0015175

